

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

LAPPEENRANNAN VIERASLAJISUUNITELMA 2018

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO	3
2. VIERASLAJIN MÄÄRITELMÄ	3
3. VIERASLAJIEN HAITALLISUUS	3
4. VIERASLAJILAINSÄÄDÄNTÖ	4
5. VIERASLAJIEN TORJUNTA ENNEN VUOTTA 2018	5
6. VIERASLAJISUUNNITELMAN TAVOITE	5
6.1 KANSALLINEN VIERASLAJISTRATEGIA	5
6.2 LAPPEENRANNAN VIERASLAJISUUNNITELMAN TAVOITE 2018.....	5
7. TEHTÄVÄNJAKO	6
8. HAVAINTOILMOITUKSET EPALAUTEPALVELUUN	6
9. TORJUNTA	7
9.1 TORJUNTATIIMI	7
9.2 TALKOOT	7
9.3 TORJUNTATYÖN MENETELMÄT	7
10. JÄTTIPUTKI	8
10.1 JÄTTIPUTKEN TORJUNTA	8
10.2 JÄTTIPUTKEA SISÄLTÄVÄN KASVIJÄTTEEN HÄVITTÄMINEN.....	9
11. JÄTTIPALSAMI	9
11.1 JÄTTIPALSAMIN TORJUNTA.....	9
11.2 JÄTTIPALSAMIA SISÄLTÄVÄN KASVIJÄTTEEN HÄVITTÄMINEN	10
12. VIERASKASVIEN TORJUNNAN PRIORISOINTI	11
13. VIERASLAJIN LEVIÄMISEN ESTÄMINEN	11
14. TIEDOTTAMINEN	11
15. SUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN JA AIKATAULU	12
16. RAPORTOINTI	12

VIERASLAJISUUNNITELMA VUODELLE 2018

1. JOHDANTO

Vieraslajien leviäminen ja levittäminen Lappeenrannan alueella on koettu kiihtyvän ja koetaan monin paikoin ongelmaksi. Runsastuessaan monet vieraslajit aiheuttavat haittaa alkuperäisille lajeille ja uhkaavat muuttaa luontoa ja tuhota alkuperäisiä kasveja ja eliöitä. Vieraslajisuunnitelman tavoitteena on rajoittaa haitallisten vierasperäisten kasvien aiheuttamia haittoja ja riskejä alueen luonnolle, ihmisten hyvinvoinnille ja talouden toimijoille.

Tässä suunnitelmassa ei oteta huomioon vierasperäisiä eläimiä, vesiympäristössä kasvavia kasveja eikä kaloja. Vieraslajisuunnitelmassa keskitytään yleisimpiin ja paikallisesti haitallisiksi koettuihin vieraskasveihin. Painopisteenä vieraslajien torjunnassa kesällä 2018 on jättiputken lisäksi jättipalsami.

2. VIERASLAJIN MÄÄRITELMÄ

Kansallinen vieraslajistrategian 2012 määrittämisen mukaan vieraslajit ovat lajeja, jotka ovat levinneet luontaiselta levinneisyysalueeltaan uudelle alueelle ihmisen mukana joko tahattomasti tai tarkoituksella. Vieraslaji on ihmisen myötävaikutuksella ylittänyt luontaiset leviämiseesteet, kuten mantereiden, meren tai vuoriston.

3. VIERASLAJIEN HAITALLISUUS

Yleensä vieraslajit sopeutuvat huonosti uuteen elinympäristöönsä ja tuhoutuvat nopeasti. Joissakin tapauksissa vieraslajit kuitenkin menestyvät, muodostavat lisääntyvän kannan ja vakiintuvat osaksi uutta elinympäristöään. Jotkin vieraslajeista menestyvät erityisen hyvin ja ovat huomattava uhka aiheuttaessaan vakavaa vahinkoa alkuperäislajeille, ekosysteemeille, viljelykasveille, metsätaloudelle tai muille elinkeinoille. Vieraslajikasvit paitsi vievät tilaa kotimaisilta, usein harvalukuisilta niitty- ja ketokasveilta, voivat myös muuttaa kasvupaikan ekologiaa perusteellisesti. Metsänpohjaa valloittavat lajit saattavat estää metsän luontaisen uudistumisen. Ne voivat myös aiheuttaa huomattavaa taloudellista haittaa vaikuttamalla ihmisten, eläinten tai kasvien terveyteen tai kiinteistöjen arvoon. Haitat voivat olla myös sosiaalisia tai esteettisiä. Tällaisia selkeitä haittoja aiheuttavia vierasperäisiä lajeja kutsutaan haitallisiksi vieraslajeiksi.

4. VIERASLAJILAINSÄÄDÄNTÖ

EU:n vieraslajiasetus 1143/2014 (Asetus haitallisten vieraslajien tuonnin ja leviämisen ennalta ehkäisemisestä ja hallinnasta)

- Astui voimaan 1.1.2015
- Täydennetty 2.8.2017, yhteensä 49 lajia. Täydennysprosessi jatkuu.

Kansallinen vieraslajilaki 1709/2015 (Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta)

- EU:n vieraslajiasetuksen toimeenpanolaki.
- Astui voimaan 1.1.2016.
- 4 § Kiinteistön omistajan tai haltijan huolehtimisvelvollisuus
 - o Kiinteistön omistajan tai haltijan on huolehdittava kohtuullisista toimenpiteistä kiinteistöllä esiintyvän unionin luetteloon kuuluvan tai kansallisesti merkityksellisen haitallisen vieraslajin hävittämiseksi tai sen leviämisen rajoittamiseksi, jos haitallisen vieraslajin esiintymästä tai sen leviämisestä voi aiheutua merkittävää vahinkoa luonnon monimuotoisuudelle taikka vaaraa terveydelle tai turvallisuudelle (ei koske lintuja eikä nisäkkäitä)
 - o Edellä tarkoitettujen toimenpiteiden kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon haitallisen vieraslajin hävittämiseen tai leviämisen rajoittamiseen käytettävissä olevat tavanomaiset keinot, toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset sekä toimenpiteillä saavutettavissa oleva hyöty suhteessa kustannuksiin.
- 5 § Toimijan huolehtimisvelvollisuus:
 - o Toimijan on huolehdittava siitä, ettei hänen tuottamassaan, varastoimassaan, markkinoille saattamassaan, kuljettamassaan, välittämässään, myymässään tai muuten luovuttamassaan tuotteessa tai aineistossa ole unionin luetteloon kuuluvaa tai kansallisesti merkityksellistä haitallista vieraslajia, joka tuotteen tai aineiston mukana voi levitä toimijan hallinnassa olevan alueen ulkopuolelle.
- Vieraslajilakia ja asetusta valvoo Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (Tulli valvoo maahantuontia ja Etelä-Suomen aluehallintovirasto toimii lupaviranomaisena ja vastaa luvissa tarkoitettujen toimipaikkojen valvonnasta).

Kansallinen vieraslajiluettelo 1725/2015 (Vna kansallisesti merkityksellisistä haitallisista vieraslajeista)

- Astui voimaan 1.1.2016
- Tulossa täydennyksiä.
- Luettelossa mukana kansallisesti merkityksellisiä eri lajiryhmiä ja yksittäisiä lajeja haitallisista vieraslajeista.

5. VIERASLAJIEN TORJUNTA ENNEN VUOTTA 2018

Lappeenrannan kaupungin kadut- ja ympäristöyksikön alaisuudessa toimiva torjuntatiimi on torjunut säännöllisesti jättiputki esiintymiä kaupunkialueella jo vuosia. Myös ympäristötoimi on vuosittain torjunut lähinnä joitain yksittäisiä vieraskasveja. Tällä hetkellä kaupungin tiedossa on noin 130 jättiputken torjuntakohtetta. Osa kohteista on vanhoja, joita lähinnä seurataan varalta. Vuosittain ilmaantuu kuitenkin aina uusia jättiputken kasvupaikkoja. Kesällä 2017 torjuntatiimi kävi torjumassa jättiputkien lisäksi yhden hamppuvillakkoesiintymän.

Jättiputken lisäksi Lappeenrannassa kasvaa runsaasti myös jättipalsamia ja lupiinia. Kasvustot ovat lisääntyneet ja levittäytyneet. Luultavasti osalle näistä vieraslajiesiintymistä ei voida juurikaan tehdä mitään, korkeintaan rajoittaa niiden levittäytymistä. Jättipalsamia ei ole kaupunkiorganisaation taholta laajamittaisesti torjuttu.

Kaupunkilaisten havaintoilmoitukset ovat olleet tärkeä tiedonlähde. Kaupunkilaiset ovat ilmoittaneet jättiputkihavaintojaan kadut- ja ympäristöyksikköön ja ympäristötoimeen. Havaintopisteen osoite, koordinaatit tai kartta on annettu tiedoksi yleisimmin puhelimitse ja sähköpostin kautta. Havainnoissa on kuitenkin ajoittain ilmennyt epätarkkuutta mm. kasvin tunnistuksessa ja paikkatietoon liittyvissä seikoissa. Havaintojen perustella on käyty tarvittaessa tekemässä torjuntatöitä. Kaupungin kadut- ja ympäristöyksikkö sekä ympäristötoimi ovat toimineet vieraslajien torjunnassa yhteistyössä.

6. VIERASLAJISUUNNITELMAN TAVOITE

Tavoitteena on pysäyttää vieraslajien leviäminen ja hävittää haitallisimmat esiintymät järjestelmällisellä, säännöllisellä ja jatkuvalla torjunnalla.

6.1 Kansallinen vieraslajistrategia

Kansallisen vieraslajistrategian mukaan Suomessa olevien ja mahdollisesti Suomeen saapuvien haitallisten vieraslajien uhka ja haitta on saatava minimoitua. Strategialla pyritään ehkäisemään vieraslajien aiheuttamia haittoja ja riskejä Suomen luonnolle, luonnonvarojen kestäväälle hyödyntämiselle, elinkeinoille sekä yhteiskunnan ja ihmisten hyvinvoinnille.

6.2 Lappeenrannan vieraslajisuunnitelman tavoite 2018

Vuonna 2018 Lappeenrannan alueella tavoitteena on jatkaa erityisen haitallisten lajien kuten jättiputkien hävittämistä, sekä aloittaa jättipalsamin

järjestelmällinen torjuminen kaupungin ja yksityisten maanomistajien omistamilla mailla eri menetelmin ja kohteita priorisoimalla, kerätä alueen vieraslajihavainnoja (jättipalsami) paikkatietojärjestelmää hyväksi käyttäen. Paikkatietojärjestelmän avulla pyritään seurata havainnoja ja käyttämään apuna vieraslajien torjunnassa.

7. TEHTÄVÄNJAKO

Vieraslajisuunnitelmaa toteutetaan projektikoordinaattori lähtöisesti, joka organisoii vuonna 2018 pääasiassa jättipalsamin torjuntaa. Ympäristötoimen tehtävä on palkata projektikoordinaattori ja perehdyttää koordinaattori tehtäviin yhdessä maaomaisuuden hallinnan ja kadut- ja ympäristön henkilöstön ja viranhaltijoiden kesken.

Koordinaattorin tärkein tehtävä on paikkatietorekisterin havaintoaineiston mukaan priorisoida torjuttavat kohteet, päättää torjuntaan käytettävistä menetelmistä yhdessä muun torjuntaan osallistuvien tahojen kanssa, järjestää torjuntaa talkootyönä sekä tiedottaa vieraslajeista kaikkia tiedotuskanavia hyväksi käyttäen ja olla mukana tapahtumissa joissa vieraslajiasiaa voidaan tuodaan esille. Koordinaattori toimii yhteyshenkilönä eri toimijoiden kesken ja kutsuu heidät tarvittaessa koolle

Ympäristötoimen tehtävä on kehottaa yksityisiä maanomistajia torjumaan vieraslajeja.

8. HAVAINTOILMOITUKSET ePALAUTEPALVELUUN

Havainnot toivotaan ilmoitettavan suoraan paikkatietojärjestelmän kartalle kaupungin ePalautejärjestelmään. Kartan kautta kaupunkilaiset näkevät kaikki havainnot mitä alueella on tehty, jolloin päällekkäisiltä havainnoilta vältytään. ePalutejärjestelmän kautta toivotaan helpottavan käytännön torjuntatyön järjestelyissä. Menetelmän etu on myös, että se vähentää ilmoitusten vastaanottoon käytettävää työaika ja kuormittaa vähemmän sähköpostia.

ePalautepalvelu muodostaa tietokannan, johon kirjataan mm. seuraavia tietoja:

- Vieraslaji
- Kasvupaikan paikkatieto (osoite, koordinaatit tai karttalinkki)
- Kasvustotiedot (kasvustojen lukumäärä jos tiedossa, kasvuston kehitysluokka kuten nuori-kukkiva- siementävä, yksilöiden korkeus tms)
- Suoritetut torjuntatoimet (pvm) ja seuraavan tarvittavan torjuntatoimen ajankohta.
- Torjuntatoimenpiteiden vaikutukset

Lisäksi ePalautepalveluun voi olla tarpeen tuoda lisätietoja kuten. valokuvia, maastotietoja ja torjunnan suorittaneen tahon tiedot.

ePalautepalvelun avulla pystytään seuraamaan torjuntakohteita, joita joudutaan seuraamaan ja torjumaan jopa useita vuosia ennen kasvustojen lopullista häviämistä. ePalautepalvelun vieraslajitilannetta pyritään ylläpitämään vuosittain.

9. TORJUNTA

Hyvän lopputuloksen saamiseksi torjuntatyön tulee olla pitkäaikaista. Torjunta voidaan toteuttaa käsin ja/tai pienkoneita käyttämällä, kemiallisesti torjumalla tai konekalustoa käyttämällä sekä näiden yhdistelmiä. Torjunnassa voidaan käyttää kaupungin oman torjuntatiimin lisäksi vapaaehtoisia kaupunkilaisia ja järjestöjä tai mahdollisesti ulkopuolista urakoitsijaa.

9.1 Torjuntatiimi

Kaupungin kadut- ja ympäristöyksikön torjuntatiimi torjuu pääsääntöisesti jättiputkiesiintymiä, mutta tarvittaessa myös muita vieraslajikohteita. Torjuntatiimin torjuttavaksi jäävät myös kohteet, joissa on käytettävä kemiallista torjuntaa. Torjuntatiimi työskentelee työnjohdon alaisuudessa. Vieraslajikoordinaattorin on hyvä tehdä yhteistyötä torjuntatiimin työnjohdon kanssa. Torjunta-ajankohta voi olla toukokuun puolesta välistä syyskuun puoliväliin riippuen kasvu- ja sääolosuhteista.

9.2 Talkoot

Hyvä ja edullinen tapa vieraslajien torjunnassa on järjestää vapaaehtoisille järjestöille ja kaupunkilaisille talkoot. Talkoiden järjestämisen yhteydessä annetaan talkoolaisille käytännön koulutusta vieraslajien torjunnasta. Talkoita ei järjestetä kohteissa joissa kemiallinen torjunta on tarpeen. Talkoita järjestettäessä tulee ottaa huomioon:

- Järjestäminen on aikaa vievää
- Asutuksien lähelle on helpompi saada osallistujia, kun kauempana asutuksista oleviin kohteisiin
- Maanomistajien selvittäminen ja torjuntaluvan kysyminen
- Kasvijätteen kuljetuksen järjestäminen
- Kaluston järjestäminen paikalle (esi. jätesäkit, kottikärryt, haravat, viikatteet, siimaleikkurit, hanskat tms)
- Talkoolaisten virvokkeet yms.

9.3 Torjuntatyön menetelmät

Vieraslajien torjunnassa käytetään mekaanisia ja kemiallisia toimia. Mekaanisia torjuntatapoja ovat niittäminen, juuren katkaisu, koko kasvin ylös kaivaminen, kukintojen poisto ja maa alueen peittäminen. Mekaanisesti raivatut kasvustot on hyvä säkittää ja viedä hävitettäväksi jätteenkäsittelylaitokseen. Mekaanisesti vieraslajien hävittämisessä tulee huomioida, että kasvijätettä voi syntyä paljon.

Kasvintorjunta-aineita tulee käyttää harkiten. Kemiallinen torjunta kannattaa säästää vain todella vaikeisiin kohteisiin, esimerkiksi hankalakulkuiseen maastoon, koska kemiallinen torjunta (esim. glyfosaattipitoiset kasvinsuojeluaineet) on haitaksi vesieläöille ja torjunta-ainetta voi olla vaikea kohdentaa vain vieraskasveihin. Vesistöjen läheisyydessä, I ja II-luokan pohjavesialueilla eikä lasten leikkipaikkojen äärellä tule käyttää kemiallisia torjunta-aineita lainkaan.

Maamassojen siirtoon on kiinnitettävä huomiota. Sellaiset maamassat, joissa kasvaa vieraskasveja, ei pidä levittää uuteen ympäristöön ennen vieraslajin hävittämistä. Maamassat tulee käsitellä esim. peittämällä, kuumentamalla, kasvusto kitkeä tai muulla tavalla hävittää.

10. JÄTTIPUTKI

Jättiputket ovat erittäin kilpailukykyisiä, kasvattavat voimakkaat juuret, lisääntyvät siementen avulla jotka itävät hyvin, säilyvät itävinä maassa useita vuosia (siemenpankki) ja leviävät veden mukana uusille kasvupaikoille. Voivat tukahduttaa alleen kaiken muun kasvillisuuden, voivat estää täysin alueen virkistyskäytön, voivat alentaa kiinteistön ja maan arvoa, aiheuttaa ihmisille palovamman kaltaisia iho-oireita. Ihovammavaaran vuoksi kasvustojen hävittäminen tulee tehdä pilvisellä säällä. Suojavaatetus, hengitys- ja silmäsuojat ovat välttämättömät varusteet jättiputkia käsiteltäessä. Jos kasvinestettä joutuu iholle, pitää iho pestä heti vedellä ja saippualla. Suurten ihoalueiden jouduttua kosketuksiin kasvinesteen kanssa on hakeuduttava lääkärin hoitoon.

10.1 Jättiputken torjunta

- Ei pidä päästää siementämään (varistamaan maahan), vähintään kukinnot pitää poistaa.
- Hävittäminen työlästä, torjuntaan kannattaa ryhtyä jo toukokuun alkupuolella, kun kasvit ovat vielä pieniä.
- Yksittäisiä yksilöitä voi torjua keväällä tai alkukesästä mekaanisesti katkaisemalla pääjuuri pistolapiolla 10–20 cm syvyydestä.
- Ensimmäisen vuoden hentojuurisia taimia voi poistaa käsin kitkemällä.

- Toistuva niittäminen estää kasvia yhteyttämästä ja keräämästä ravintoa ja heikentää hiljalleen kasvin elinvoimaa, helpointa ja turvallisinta tehdä, kun kasvusto on matalaa.
- Pienehkön kasvuston voi peittää mustalla muovilla painojen avulla joka näivettää kasvit eikä päästä siemeniä itämään maaperästä.
- Laajat kasvustot tulee vähintään niittää, mutta silloin tulee varmistaa että niitto tehdään ennen kukintaa ja että uusinta niitto voi olla tarpeen. Pääperiaate on, että torjunta tulee tehdä ennen ensimmäisten siementen kypsymistä.
- Torjunta-aineita voidaan harkiten käyttää laajoissa esiintymissä alkukesästä, kun kasvit eivät ole kasvaneet suuriksi.
- Torjuntaa on jatkettava usean vuoden ajan.

10.2 Jättiputkea sisältävän kasvijätteen hävittäminen

Niittämisen tai kitkemisen jälkeen on tärkeää hoitaa kasvijätteen hävitys huolellisesti. Selvintä on säkittää koko kasvi ja viedä hävitettäväksi Kukkuroinmäen jätteenkäsittelykeskukseen tai Hyödyksi –asemille. Jättiputket toimitetaan tällöin muun kuivajätteen mukana jätteenpolttolaitokseen.

Jättiputkien varret ja lehdet voidaan myös kompostoida, Tällöin juuret ja kukinnot tulee hävittää polttamalla, jolloin siemenetkin tuhoutuvat. Juuret voidaan myös kuivattaa muovin päällä. Siemeniä tai juuria ei kannata kompostoida, koska kasvi voi säilyttää itämiskykynsä useita vuosia. Tästä syystä kasvinosia ei myöskään saa laittaa biojäteastiaan.

11. JÄTTIPALSAMI

Erittäin kilpailukykyinen ja valloittaa kasvualaa alkuperäiseltä kasvistolta. Yksivuotinen ja pintajuurinen. Tuottaa runsaasti lyhytikäisiä siemeniä (jopa 4000 siementä) jotka itävät seuraavana vuonna, ei muodosta pysyvää siemenpankkia. Siemenet sinkoutuvat ympäristöön jopa 8 metrin päähän ja voivat kulkeutua tulvan ja virtaavan veden mukana uusille alueille.

11.1 Jättipalsamin torjunta

- Ei saa päästää siementämään.
- Helppo kitkeä juurineen tai niittää.
- Kitkeminen soveltuu hyvin pienemmille alueille.
- Laajoille alueille tehokkaampi tapa hävittää kasvi on niittää kasvi viikatteella tai siimaleikkurilla. Niittäminen tulee tehdä 2-3 kertaa ennen kasvin kukintoa mahdollisimman läheltä maanpintaa. Niiton jälkeen tulee varmistaa, ettei yhtään kukkivaa kasvia pääse syntymään.
- Kitkentä kolme kertaa kesän aikana:
 - o Viikkoa ennen juhannusta (yksilöt pieniä, hankala löytää kaikkia)

- Heinäkuun loppupuolella tai elokuun 1. viikolla (kukkivia yksilöitä, kesäkuun kitkennästä selvinneet jo siementämässä, siemenet eivät kuitenkaan vielä kypsiä poksautamaan)
- Syyskuun 1. viikolla. Kannattaa vielä kitkeä, jos pystyy poistamaan siemeniä paikalta. Siementäviä kukintoja voi yrittää varovasti kerätä erikseen muovipusseihin
- Kitkentä yhden kerran kesän aikana:
 - Heinäkuun loppupuolella kukkien ilmestymisen aikoihin (helpointa löytää)
 - Tai alkukesästä jolloin kasvi on helpoin kitkeä, vaarana kuitenkin että kasveja jää piiloon kasvamaan.
- Olennaista löytää jokainen yksilö alueelta, pienimmätkin pystyvät yleensä tuottamaan elinkelpoisia siemeniä.
- Voi hyvissä olosuhteissa (kosteassa) kasvattaa uudet juuret jopa varren palaan, ei siedä kuivuutta ja se kasvaa huonosti karuilla kasvupaikoilla.
- Jos siementäviä yksilöitä ei päästetä syntymään, häviää kasvi paikalta hyvinkin nopeasti.
- Jos kasvin katkaisee, se kasvattaa hanakasti uusia versoja.
- Torjuntaa jatkettava 2-3 vuoden ajan ja seurannalla varmistettava häviäminen.
- Virtavesien varsilta torjunta aloitettava yläjuoksulta ja edettävä alajuoksun suuntaan.
- Kotieläinten käyttäminen jättipalsamin laiduntamiseen havaittu tehokkaaksi

11.2 Jättipalsamia sisältävän kasvijätteen hävittäminen

Niittämisen tai kitkemisen jälkeen on tärkeä hoitaa kasvijätteen hävitys huolellisesti. Kasvin jätteet säkitetään ja viedään hävitettäväksi Kukkuroinmäen jätteenkäsittelykeskukseen tai Hyödyksi –asemille. Jättipalsamit toimitetaan tällöin muun kuivajätteen mukana jätteenpolttolaitokseen.

Jättipalsamin kasvijäte voidaan myös kuivattaa mustan muovin päällä ennen laittamista puutarhajätteiden sekaan. Kukinnot ja siemenkodat täytyy kuitenkin kerätä erikseen ehjään jätessäkkiin ja toimittaa kuivajätteisiin, koska siemenet voivat kehittyä kasvin katkaisemisen jälkeenkin.

Jos kasvijätteitä ei ole mahdollista kuljettaa pois, ne kannattaa vähintään kasata yhteen isoon kasaan ja peittää mustalla muovilla.

Pelkkää kompostointia ei suositella, koska kompostointi ei välttämättä aina tuhoa vieraskasvilajeja tai niiden siemeniä. Ennen kompostointia jättipalsami sisältävä puutarhajäte pitäisi mädättää suljetussa jätessäkkissä.

12. VIERASKASVIEN TORJUNNAN PRIORISOINTI

Jättipalsamin torjunnassa kartoitetaan ensin esiintymiä, merkitään ne ePalautepalvelujärjestelmään sekä arvioidaan esiintymien laajuus. Tämän jälkeen laaditaan torjuntasuunnitelmat.

Ensisijaisesti jättipalsamia torjutaan niiltä alueilta, missä se uhkaa paikallisesti arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelualueet ja muut arvokkaat luontokohteet), tärkeimpiä metsäkohteita (metsälain 10 § kohteet), taajamien puisto- ja virkistysalueita, virtavesien ja ojien varsilta missä on virtaavaa vettä sekä arvokkaita maisemakohteita (mm. valtakunnallisesti arvokas Joutsenon viljelysmaisema).

Jättiputkien osalta pyritään torjumaan kaikki tiedossa ja olevat ja uudet esiintymät. Jättiputket tulisi hävittää etenkin asutuksen keskeltä, virkistysalueilta sekä luonnonsuojelualueilta. Kustannustehokkainta on aloittaa torjunta esiintymistä, joista jättiputki leviää helposti ympäristöönsä, sekä uusista esiintymistä, joihin ei vielä ole kehittynyt siemenpankkia.

13. VIERASLAJIN LEVIÄMISEN ESTÄMINEN

Vieraslajit leviävät helposti ympäristöön asiattomasti käsitellyn puutarhajätteen mukana, luontoon kulkeutuu kasvien juuria ja siemeniä, joista lajit voivat lähteä kasvuun ja levitä. Kasvijätteiden läjittäminen kaupungin viheralueille tulee estää ja vieraslajien ja puutarhajätteiden oikeasta hävittämistavasta tiedottaa. Kaupunkilaisten keräämiä ja säkittämiä haitallisten vieraslajien kitkuu/niittojätteiden vastaanottoa ja kuljetuksia jatketaan aiempien vuosien hyväksi havaitulla menetelmällä.

Huolehditaan maansiirtotöiden yhteydessä, ettei mahdollisesti vieraslajin jäänteitä sisältävät maat joudu uuteen ympäristöön ennen vieraslajin torjumista. Huolehditaan etteivät työkoneet levitä vieraslajeja, puhdistetaan koneet ennen siirtoa uusille työmaille.

14. TIEDOTTAMINEN

Vieraslajien torjunta vaatii jatkuvaa tiedottamista. Tiedottamisella pyritään tavoittamaan kaiken ikäiset ja eri ammattikuntien edustajat sekä mökkiläiset. Tiedotuskanavana käytetään tavanomaisia sanomalehtiä, sosiaalista mediaa ja kaupungin nettisivuja. Lisäksi koordinaattori järjestää mahdollisuuksien

mukaan tiedotustilaisuuksia esim. muiden kesätapahtumien yhteydessä. Tiedottamista ja koulutusta annetaan myös torjuntatalkoissa.

Tiedottamisella tuodaan esille vieraslajien tunnistusta, haitallisuutta ja torjuntamenetelmiä sekä puutarhajätteiden oikeasta käsittelystä, jolla estetään vieraslajien leviäminen ympäristöön.

15. SUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN JA AIKATAULU

Vieraslajien torjuntaa toteutetaan yhteistyössä Lappeenrannan kaupungin kadut- ja ympäristö, maaomaisuuden hallinta, ympäristötoimen, palkatun projektikoordinaattorin ja mahdollisten vapaaehtoisten järjestöjen ja -kaupunkilaisten kesken. Tarvittaessa pyydetään ELY-keskusta mukaan yhteistyöhön ja toteutukseen.

Vieraslajisuunnitelman toteutusaikataulu:

2018	Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukukuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu
Suunnitelman laatiminen	Ympäristötoimi	Ympäristötoimi	Ympäristötoimi							
Suunnitelma lautakuntaan				Ympäristötoimi						
Ideointi ja kokoustaminen	Työryhmä	Työryhmä	Työryhmä	Työryhmä						
Tiedotusstrategia			Tiedottaja							
Tiedotus ja kampanjointi			Tiedottaja	Tiedottaja	Tiedottaja	Tiedottaja				
Koordinaattorin palkkaus ja perehdytys			Koordinaatori	Koordinaatori	Koordinaatori	Koordinaatori				
Havainnot ePalautejärjestelmään			Kaupunkiorganisaatio							
Kohteiden priorisointi			Koordinaatori	Koordinaatori	Koordinaatori	Koordinaatori	Koordinaatori	Koordinaatori		
Talkoiden suunnittelu			Työryhmä	Työryhmä						
Torjuntatalkoiden toteutus			Koordinaatori	Koordinaatori	Koordinaatori	Koordinaatori	Koordinaatori	Koordinaatori		
Vieraslajien torjunta					Torjuntatiimi	Torjuntatiimi	Torjuntatiimi	Torjuntatiimi	Torjuntatiimi	
Kehotteet yksityisille maanomistajille					Ympäristötoimi	Ympäristötoimi	Ympäristötoimi	Ympäristötoimi	Ympäristötoimi	
Seuranta						Koordinaatori	Koordinaatori	Koordinaatori	Koordinaatori	
Raportointi										Ympäristötoimi

16. RAPORTOINTI

Suunnitelman toteutumisesta laaditaan raportti ja yhteenveto kuluneelta kaudelta. Raportissa tuodaan esille mm. torjuntakohteet ja -määrä, torjuntaan käytetty työvoima ja torjuntamenetelmät sekä arvioidaan torjunnan vaikutuksellisuutta sekä jatkotoimia.